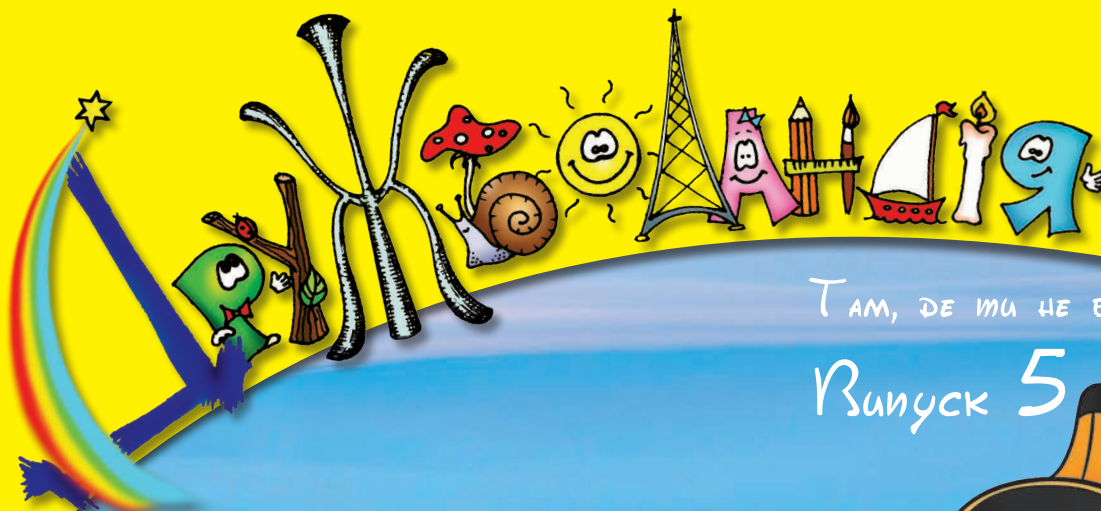

НАСТІЛЬНА
ГРА

БОНУС

ЗАХОДИЛІ
ЗАВДАННЯ ДЛЯ
МЕНЕ

Там, де ми не був...

Випуск 5 (96)

МОНГОЛІЯ

Незабутні пригоди в пошуках ГОЛОВНОГО

Щоб розкрити таємниці Дружболандії та стати її Вартовим, тобі знадобляться спеціальні КЛЮЧІ. Ось вони:

ДРУЖБОЛАНДІЯ – прекрасна Небесна країна, у якій панують добро та любов.

ТВОРЕЦЬ І ПРАВИТЕЛЬ країни – Бог.

СТАРОДАВНЯ КНИГА – це Біблія, у якій записані головні закони Дружболандії.

СЛІДИ ДРУЖБОЛАНДІЇ – це все добре й прекрасне на нашій планеті, що нагадує нам про Небесну країну.

ВАРТОВІ ДРУЖБОЛАНДІЇ – люди, які шукають і зберігають у своєму серці ці сліди.

Дивовижний місяць травень! Аромат квітучих дерев, дзижчання бджіл, дзвінкий спів пташок і багато вихідних. Для дітей початок травня – особлива пора, адже невдовзі весна поступиться місцем довгоочікуваному літу!

Останній рік Вартові Дружболандії охоче опановували їзду верхи в приватній конюшні одного з друзів дядька Володі.

Щоправда, два минулих місяці тренувань не було, але сьогодні Василь Петрович, власник конюшні, зателефонував через відеозв'язок і запропонував:

– Володю, а поїдьмо разом до Монголії, щойно з'явиться можливість! І дітей твоїх візьмемо, нехай повчаться. Монгольські діти вміють відмінно тренувати скакунів. Зазвичай їх готують до виступу на святі Наадам. Що скажеш? Дорожні витрати беру на себе!

Марійка й Михайлик, які стояли поруч, затамували подих в очікуванні татової відповіді. Про цю країну вони майже нічого не знали. Дітям відразу захотілося запросити й Тишку з Яшею, якщо, звісно, тато погодиться на цю поїздку.

– Навіть не знаю, Васю, заманливо й водночас несподівано, – батько двійнят задумливо гортав свій записник. – Днів десять я б знайшов, але на найближчий вільний час у нас запланований похід з Вартовими та їхніми батьками. Не можемо ж ми поїхати, а Тишку з Яшею залишити? – із цими словами він уже звернувся до своїх дітей.

Марійка з Михайликом презирнулися й схиляли голови: так хотілося поїхати до Монголії. Ой, як же кортить сказати, що Яша з Тишкою не образяться! Та вони й справді не образилися б, але цей похід усі так довго чекали, обирали місця для привалів, будували маршрути для екскурсій. Усе продумано до дрібниць. Як бути?

– Знаєш, тату, напевно, ми залишимося, – зрештою сказав Михайлик. – Ви не ображайтеся, Василю Петровичу, поїздка до Монголії, звісно, цікавіша, але ми звикли подорожувати всі разом.

– Ви нам потім усе розповісте, гаразд? – додала Марійка.

– Ну, молодці! Отож-бо я дивлюся, що ви на тренування завжди в чотирьох приходите! Не кожен заради друзів відмовиться від такої привабливої поїздки, очевидно, ви й справді Вартові Дружболандії. Гаразд, якщо ваш тато й батьки ваших друзів погодяться, візьму і їх!

– У нас у Клубі багато друзів! – вигукнули брат із сестрою, чоловіки розсміялися.

– Почнемо поки що із чотирьох! – з удаваним переляком замахав руками Василь Петрович.

– А ви вже бували в Монголії, Василю Петровичу? – запитав Михайлик.

– Так, бував, і не раз! – відповів той. – Та найбільше пам'ятаю першу поїздку. Я тоді сидів у автобусі, який мав їхати до аеропорту. Водій трохи затримався, а коли заходив у салон, щоб перевірити наповненість, незграбно спіткнувся на сходинках, протяжно промовив: «Ну що, щасливої дороги!» – і якимось дивно усміхнувся. Мене збентежило, що на виході з автобуса він знову зашпортався. Тому, коли чоловік сів на водійське крісло, я підійшов до нього й запитав, як він почувається.

– А за хвилину Василь уже біг з автобуса до будівлі автовокзалу, – долучився до розмови дядько Володя, який знав цю історію. – Потім підбігли люди з ношами й винесли водія. За пів години автобус усе-таки вирушив у дорогу, пасажери ледве встигли на літак, але ж могли й потрапити в аварію!

– То що ж сталося? – в унісон вигукнули брат із сестрою.

– Мене здивувало, що водій якимось дивно спіткнувся, наче нога його не слухалася, а потім криво усміхнувся однією частиною обличчя, і мова його була протяжною, – пояснив Василь Петрович. – Коли ж я запитав його ім'я, то він не відразу відповів. Сказав, що в нього раптом дуже заболіла голова. Стало зрозуміло: це передінсультний стан.

– Як ви це помітили? Ніхто ж не зрозумів! – вигукнули друзі.

– Мій батько завжди навчав мене бути спостережливим, уміти помічати різні дрібниці й робити висновки! У подорожах це особливо важливо. Запросіть-но своїх друзів, і я розповім вам про Монголію перед поїздкою, щоб ви нічого не залишили поза увагою.

Ось так Вартові Дружболандії дізналися, як допомогти людині уникнути страшної небезпеки, а їхні чудові...

А поїдьмо
разом до
Монголії!

**ПРИГОДИ
В ПОШУКАХ
ГОЛОВНОГО**

тривають!

Mongolia МОНГОЛІЯ

Кінь
Пржеваль-
ського

Чай із
сіллю

Халат

Стрільба з
лука

Юрти

Тугрики

УЛАН-БАТОР

Сніжний
барс

Кінні перегони

Степи й
пустелі

Каньйон
Херменцав

Айраг

Ааруул

Шатар

Гори

Соколине
полювання

КРАЇНА ПИЛОВИХ БУР

Монголія – велика країна степів, пустель і гір. Тут вітри дмуть практично цілий рік, але восени вони стають особливо агресивними, перетворюючись на піщані або пилові бурі. Монголи називають їх туйрен. Території Монголії бурям буває недостатньо, тож вони вирушають «у гості» до країн-сусідів. Не можна сказати, щоб сусіди були цьому раді!

ЛЮДИ! АГОВ!

Степи, степи, а де люди? Для такої величезної країни їх зовсім не багато, до того ж половина населення мешкає в столиці Улан-Батор. От це місто явно перенаселене, незважаючи на те що це найхолодніша столиця у світі! А ще там постійний смог, від якого аж у горлі лоскоче. У країні є й інші міста й селища, але вони невеличкі, у них живе значно менше людей. Решта монголів мешкає в степу, у юртах, доволі далеко одне від одного. Вони часто разом зі своєю худобою переїзять з місця на місце, як і їхні предки-кочівники.

ЧИНГІСХАН

Чингісхан – це не ім'я, а титул, який отримав монгольський полководець Темуджин, коли його обрали повелителем над усіма монгольськими племенами. Титул означав «хан, повелитель просторів, безкрайніх, як море». Саме Чингісхан почав будувати монгольську імперію, яка стала найбільшою за всю історію Землі. На згадку про нього встановили гігантську статую завважки 250 тонн – сорокаметрового сталевого вершника на коні. До слова, на

голові коня є оглядовий майданчик, стоячи на якому можна поглянути в очі «грізно-му повелителю»!

ДИВОВИЖНА ГОБІ

Гобі – це пустеля, але лише частково вкрита піском. Дюни Хонгор Елс називають «співочими» через звуки, які утворюють піщинки під час руху. Якщо взяти з собою сноуборд, на цих дюнах можна непогано прокататися.

Ще є каньйон Херменцав – величні червоні скелі посеред пустелі. Саме тут археологи знайшли рештки динозаврів та їхні закам'янілі яйця. Науковці вважають, що це були справжнісінькі «ясла для динозавриків»: стародавні ящери жили великими колоніями й спільно захищали своїх дитинчат.

РЯТУЙТЕ КОНЯ!

Монголи називають його тахі, не тримають у конюшнях, не їздять верхи й не катають на ньому дітей. Багато хто вважає, що це єдиний дикий кінь, відомий як кінь Пржевальського. У всьому світі залишилося не більше 2 000 тахі. Частина з них живе в монгольському національному парку Хустай. Тут за лякливими тваринами доглядають, підгодовують сіном та оберігають.

ШАТАР

Шатар – монгольські шахи. Дерев у країні небагато, тому дошки для гри монголи вирізали на кришках скринь і шкатулок, але найчастіше робили з повсті. Фігури були дуже витончені. Король завжди сидить на кріслі або паланкіні. Замість слона – верблюд, а замість тури – віз. За пішаків – маленькі фігурки тварин: цуценя, заєць, курка. І тільки кінь залишається конем. Який же монгол без коня!

КРАЇНА ПОВСТЯНИХ ЮРТ

Сотні років монголи жили в **юртах**, монгольською – **герах**. Це ідеальне житло для кочівників, адже його можна згорнути лише за годину, завантажити, доправити на нове місце й знову зібрати за 3-4 години. Більшість монголів досі мешкає в таких «домівках». Навіть в Улан-Баторі є цілі «юртові» райони.

Стіни юрти – це 4-12 складаних дерев'яних ґраток, які розміщують колом. До них прикріплюють жердини, що утворюють шатро, і з допомогою круга їх скріплюють. Увесь цей каркас укривають повстю й цупкою білою матерією, а зовні обов'язково обв'язують мотузками. Повість чудово утримує прохолоду в спеку, а в холод в опалюваній юрті тепло, як у валянку.

У центрі юрти розташоване вогнище, а все найнеобхідніше – уздовж стін. У цьому помешканні багато килимів, повсті й розписних меблів. Доволі затишно й гарно! Дим виходить в отвір шатра. Двері завжди виходять на південь, північний бік – для гостей, західний – для чоловіків, а східний – для жінок. Так було завжди, так залишається й донині. Тільки супутникові тарілки, сонячні батареї й пічки, опалювані вугіллям, стали доповненням сучасних гер.

Коли ще не було звичних для нас годинників, час визначали за рухом сонячного променя, який потрапляв у верхній отвір юрти й переміщався по вертикальних жердинах. За тим, на якій жердині зупинявся промінь, монголи розуміли, котра година.

Перший промінь – 4:00, година тигра, час ранкової дійні. Година зайця – 6:00, чоловіки виганяють худобу на пасовиська. Година дракона – 8:00, жінки починають кип'ятити молоко й прибирати в оселі. Далі години змії, коня, вівці, мавпи змінюють одна одну, нагадуючи мешканцям про розпорядок дня. Останній промінь о 18:00 – година курки, час вечірньої дійні. Після нього можна й відпочити. До ранкової години тигра!

Це **деел** – національний одяг монгола – халат на запах зліва направо. У містах тепер його носять рідко, а ось серед монгольських скотарів він і досі цінний. Та й як інакше? Бокова застібка захищає від вітру, у такому халаті зручно і в юрті сидіти, і на коні скакати. Улітку він легкий, восени й навесні – стебнований, а взимку – з овечим хутром усередині. Верхня частина халата – це велика кишенька до пояса, з якої навіть під час їзди верхи нічого не випадає. А шовкові деели взагалі дуже ошатні!

У таких великих **бурдюках**, виготовлених із цілої бичачої шкіри, за давнім звичаєм готують **айран** – кисло-молочний напій з ферментованого кобилячого молока. Його роблять постійно: готовий айран розливають у посудини, а в бурдюки після кожної дійні доливають свіже молоко.

Ааруул – висушений на сонці сир, інколи з домішками трав, солі або ягід. Такий продукт можна зберігати роками. Це найкращий перекус для чоловіків на пасовиську та для мам з дітьми вдома. У ньому багато кальцію, білка й інших корисних речовин, тому нещодавно губернатор одного монгольського поселення налагодив виробництво ааруула у вигляді чипсів. Багато хто вважає, що ааруульські чипси смачніші за сучасний фастфуд і точно корисніші!

Перше, що монголи запропонують гостеві, – **суутей цай**, напій із зеленого чаю з молоком та сіллю. Відмовлятися тут не заведено – образиш господарів.

Краще скажи: **«Баярлалаа»** – «Дякую». Інколи в такий чай кладуть пельмені й варять їх, виходить **банштай цай**, але це вже більше схоже на суп, чи не так?

Хоч життя кочівника не легке, багато монголів люблять свої юрти й не проміняють їх ні на що.

ГОСТИННІ ТА СПОРТИВНІ

«Щаслива та людина, у якої бувають гості, щасливий той дім, на конов'язі якого завжди прив'язані коні гостей» – монгольська приказка. Монголи – народ гостинний. Як кочівники, вони розуміють, наскільки важливо знайти нічліг і їжу під час подорожі. Гостя зустрінуть, напоють і нагодуєть найкращим, що є в юрті. На знак поваги господарі не квапитимуться з розпитуваннями, очікуючи, коли гість сам розповість про себе.

Існує така приказка: **«Хун ахтай, деел захтай»**. Це означає: **«У людини є старші, а в халата – комірець»**. Значення її дуже просте: як для халата природно мати комірець, так і для людини природно поважати старших за неї. Монголи ніколи не кажуть батькам і старшим братам чи сестрам «Ти», а тільки «Ви». Навіть чотирирічний малюк до п'ятирічного брата звертатиметься на «Ви»!

Наадам – національне свято в середині липня. Його ще називають «три чоловічі гри». Монгольські воїни завжди славилися своєю витривалістю. Дітей із трьох років уже садили на коней, а через рік-два сидам давали лук, і згодом вони вже полювали разом з дорослими. Чудові вершники, монголи могли навіть спати в сідлі, продовжуючи свій шлях.

Три гри – це монгольська боротьба, кінні перегони й стрільба з лука. У боротьбі беруть участь тільки чоловіки, а переможцям присуджують звання «сокіл», «лев», «слон» і «велетень».

У стрільбі з лука беруть участь чоловіки, жінки та діти з 8 до 17 років. Для кожного встановлюють свою відстань: чоловіки стріляють із 75 метрів, жінки – з 60 метрів, хлопчики – з 4 метрів (+ їхній вік), дівчатка – з 3 метрів (+ їхній вік). Мішені та кількість стріл теж різні. Найвище звання для лучника – мерген – влучний. «У-ухай!» – вигукують судді під час кожного влучання, що означає «Браво!» Стріли виготовлені з верби та пір'я стерв'ятника, наконечник – з кісток, а дуже цупка тятива – з тугих бичачих сухожиль. Стрільба з монгольського лука – нелегка справа!

Монгольські кінні перегони – це тривалі забіги на відстань від 15 до 30 км. Вершники – діти від 5 до 13 років. Дистанцію забігу визначають не за віком вершника, а за віком коня! За декілька місяців до початку змагань по всій країні відбирають сотні скакунів. Під час змагань перевіряють швидкість і витривалість самих коней, тому й пошану віддають насамперед коню-переможцеві, хоч і вершник не залишається без винагороди!

Особлива риса монголів – їхня **спостережливість**. Напевно, саме життя в степу в тяжких умовах, скотарство, часті переїзди привчили їх помічати й запам'ятовувати те, що інші б лишили поза увагою. Монгол легко знайде свою тварину серед сотень інших у чужій отарі. За якоюсь однією прикметою він відшукає дорогу серед одноманітного степу або пустельних кучугур, зуміє виявити давні сліди каравану й ітиме за ними десятки, а то й сотні кілометрів!

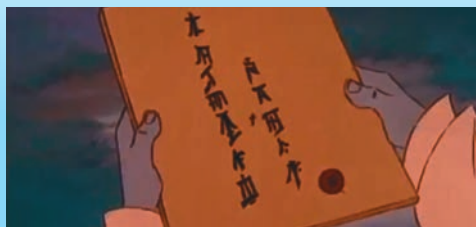
Спостерігаючи за природою, кочівники **самі визначають погоду**: у гірських районах – за напрямком, швидкістю й навіть звуком вітру, а в пустелі – за сонцем, місяцем і кольором неба. Спостереження за худобою їм теж допомагають. Якщо верблюд посапує, а інші тварини дуже вибрикують у загоні – буде дощ або сніг. Вівці зранку стали проти вітру – попереду теплий день, а якщо корови поспішають додому з пасовиська – чекай холодів. Такі ось бродячі «барометри»!

Допитливі, добродушні, працелюбні, поціновувачі прекрасного й творці вишуканих речей, монголи люблять давати своїм дітям милозвучні імена: Аріунаа – чиста; Жаргал – щастя; Нарангуа – сонячна красуня; Сарантуяа – місячне сяйво, промінь; Болд – сталь; Енхтайван – мир і спокій.

СПОСТЕРЕЖЛИВИЙ МАРКО

1260 року венеційські купці Ніколо й Матео Поло вирушили з Константинополя в ризиковану подорож і 1266 року дісталися до Китаю.

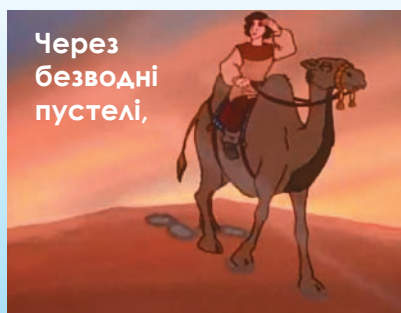
За тих часів Китай був під владою монголів. Країною правив монгольський хан Хубілай – онук знаменитого Чингіс-хана. Він добре прийняв братів Поло й навіть дав їм золоту пайзу – пластину з написами, яка передбачала особливі повноваження.

З дорученням від хана Ніколо й Матео вирушили до Ватикану. Проте відразу отримати відповідні грамоти до великого хана їм не вдалося, тому декілька років вони прожили вдома, у Венеції. Тільки 1271 року купці повернулися. У цю подорож Ніколо взяв із собою сімнадцятирічного сина Марко.

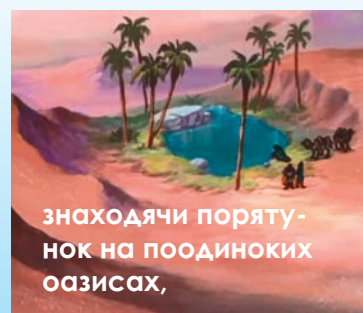

Марко був спостережливим юнаком і помічав такі деталі, на які його батько й дядько не звертали особливої уваги.

Через безводні пустелі,

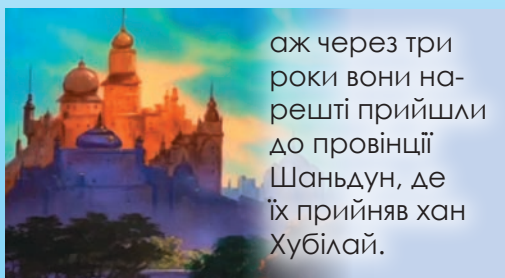
знаходячи порятунок на поодиноких оазисах,

переходячи через гірські перевали Паміру,

аж через три роки вони нарешті прийшли до провінції Шаньдун, де їх прийняв хан Хубілай.

Марко всьому дивувався, до всього приглядався, усе вивчав.

Спостережливий і кмітливий юнак сподобався ханові. Марко доволі легко освоював місцеві мови й говірки, тому Хубілай почав відряджати його з дорученнями до різних регіонів Китаю.

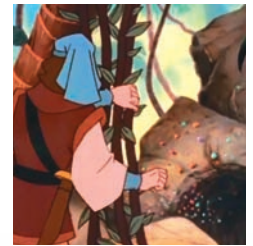
Марко все справно виконував й до того ж був чудовим оповідачем, тому хан не хотів відпускати його додому. Однак 1291 року Хубілай видав одну з монгольських принцес за перського ільхана і попросив венеційців доправити наречену морем.

Шлях був неблизьким і складним. На острові Суматра через негоду флот затримався на цілих п'ять місяців. Тут Марко особливо запам'яталися зустрічі з мавпами та сагові дерева, з нутрощів яких роблять тісто.

На Цейлоні Марко приголомшила кількість і якість видобутого коштовного каміння: рубінів, сапфірів, топазів і багатьох інших.

Узбережжя півострова Індостан, уздовж якого прямували морем мандрівники, славалося ловлею прекрасних перлин.

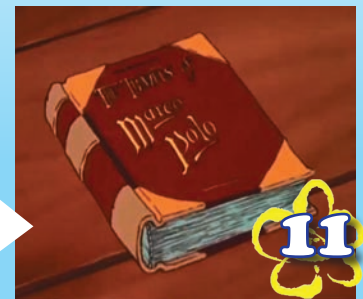
Однак найпрекраснішим і найбагатшим, на думку Марко, був острів Мадагаскар.

Обірвані, обпалені сонцем мандрівники, виконавши доручення хана, повернулися до Венеції з величезним багатством і неймовірними розповідями, у які мало хто вірив.

1297 року Марко взяв участь у морській битві між Венецією та Генуєю, потрапив у полон і майже рік перебував у в'язниці. Саме там такий самий в'язень-писар Рустічано записав усі спогади Марко!

«Книга про різноманіття світу» ще до книгодрукування стала відомою в усій Європі, її перекладали різними мовами. Спостережливий Марко відкрив людям країни й народи, про які тоді майже нічого не знали!

АМНЯМКИ

Зіграймо в
«Амнямки!»

Мета гри

Зібрати якомога більше солодких сетів з «льодяників». Сет – це набір із чотирьох «льодяників» одного кольору, з однаковим візерунком, але різних за формою: трикутник, круг, квадрат і зірка.

Ти, звісно знаєш, що їсти льодяники шкідливо. Від них псуються зуби й знижується імунітет. Зате зіграти з «льодяниками» в просту веселу гру «Амнямки» – безпечно й навіть корисно для інтелекту! У грі беруть участь від двох до п'яти людей.

Підготовка до гри

1. Заламінуй скотчем і виріж 52 картки для гри: 12 сетів по чотири картки «льодяників» і чотири картки «амнямчика».
2. На початку кожен гравець отримує по сім карток. Решту карток розмісти стосиком у центрі столу зображенням донизу. Це добір.

Хід гри

1. Гравці аналізують свої картки, і перший учасник просить у сусіда зліва потрібну йому картку, перераховуючи три її ознаки. Наприклад: «Дай мені червоний смугастий круг».

2. Якщо в сусіда є така картка, то він повинен її віддати. Тоді гравець продовжує просити потрібну йому картку в наступного учасника.
3. Так триває доти, доки гравець не помилиться й у когось з сусідів не виявиться названої картки. Тоді він бере собі одну картку з добору, а хід переходить до сусіда зліва.

«Амнямчик»

Якщо гравець замість «льодяника» взяв картку «амнямчика», то під час свого ходу він може попросити в будь-якого учасника гри «льодяник» такого самого кольору, що й «амнямчик».

Якщо в цього гравця є потрібна картка, він передає її прохачеві, не показуючи іншим. Якої форми й візерунка буде ця картка, гравець вирішує самостійно. Після використання картка «амнямчика» виходить із гри.

Якщо в гравця не виявилось потрібної картки, то перший учасник гри залишає «амнямчик» собі, а хід переходить до наступного гравця.

Для кожної групи цукерок знайди її точну дзеркальну копію.

Сет

1. Якщо гравець зібрав сет, він оголошує про це й викладає «льодяники» цього сету перед собою зображенням догори.
2. Якщо в гравця закінчилися картки в руках і добір порожній, він усе одно продовжує гру й під час свого ходу просить картки «льодяників» у сусідів.

Кінець гри

Гра закінчується, коли ні в руках гравців, ні в доборі не залишається карток. Усі сету розподілені між гравцями, і той, у кого їх найбільше, перемагає в грі.

Спрощений варіант гри

Що менше сетів у грі, то простіше грати. Для пробного ознайомлювального раунду можна відкласти всі картки одного або двох кольорів і зіграти рештою карток. Наприклад, залишити тільки червоні й сині сету. Так простіше навчитися вираховувати картки, які тримають у руках сусіди.

Мудрий спостерігач

Цар Соломон був не тільки великим, а й багатим правителем! За часів його правління серед багатих і відомих людей його царства навіть срібло не оцінювали високо. Однак сам цар тривалий час найбільшим багатством уважав мудрість, якою наділив його Бог.

Проте що таке мудрість? Це бажання та вміння шукати й здобувати нові знання, а також правильно їх застосовувати. Це здатність спостерігати й доходити правильних висновків.

Мудрий спостерігач помічає найпростіші нюанси й знаходить у них глибокий сенс.

Якось один придворний вихвалявся перед царем своїми ділами:

«І те я зміг зробити, великий царю, і з тим упорався, і готовий ще охочіше служити тобі в більших справах і на вищих посадах». Соломон уважно його слухав і мовчав, а потім несподівано вказав усім присутнім на ящірку, яка швидко пересувалася підлогою.

– Погляньте, – усміхнувся цар, – ящірка така маленька, така непримітна, що може поміститися на долоні, а буває в царських палацах!

Не всі присутні зрозуміли, чому Соломон заговорив про ящірку, тільки деякі старійшини здогадалися. Один з них пізніше підійшов до хвастуна й сказав: «Чи зрозумів ти, що цар звертався до тебе? Не вихваляйся перед царем і не прагни посісти високе становище. Ліпше нехай тобі скажуть: „Піднімися до нас“, – ніж принизять тебе перед якимсь вельможею і попросять поступитися йому місцем. Скромна ящірка може опинитися в царських кімнатах швидше, ніж гордий павич». Серед царського оточення були й жадібні люди. «Чи бачили ви пересохлу землю? – звернувся якось цар до придворних. – Така зем-

ля поглинає всю вологу навіть після сильної зливи, не залишаючи нічого на поверхні. Так і жадібна людина постійно вимагає: „Давай мені, давай іще“, – а сама ніяк не може насититися».

На відміну від інших Соломон не був жадібним, але за своєю мудрістю не завжди давав, коли в нього просили. Він вдумливо розбирав справи прохачів і деяких з них запитував:

– Чи бачив ти мурах або борсука? Мурахи малі й слабкі, але все літо запасаются поживою. І борсук – невеликий звір, але облаштовує собі нору в скелях. Можливо, тобі варто в них повчитися, як не байдикувати, а працювати й мати успіх?

Дивовижно, які мудрі та корисні поради може дати уважний і вдумливий спостерігач! Соломонові це вдавалося тому, що свого часу він попросив Бога дати йому таку здібність і постійно її розвивав. Ти теж можеш це зробити, якщо захочеш!

Цар багато чого навчався, спостерігаючи за роботою майстрів. Під час нагрівання та виплавлення виробів з дорогоцінних металів на їхній поверхні утворюється чорна плівка – жужіль. Її потрібно зчищати, інакше виріб буде негарним. Спостереження за такою роботою наштотували царя на таку думку: «Як відкинути жужіль від срібла, то золотареві виходить посудина, – коли віддалити безбожного з-перед обличчя царевого, то справедливістю міцно поставиться трон його».

Якого висновку дійшов Соломон зі своїх спостережень! Як зчищають жужіль зі срібла, щоб воно постало у своїй красі, так в оточенні царя не повинно бути нечесних людей. Тоді вони не зможуть чинити злі діла, а отже, піддані довірятимуть правителеві, і держава процвітатиме.

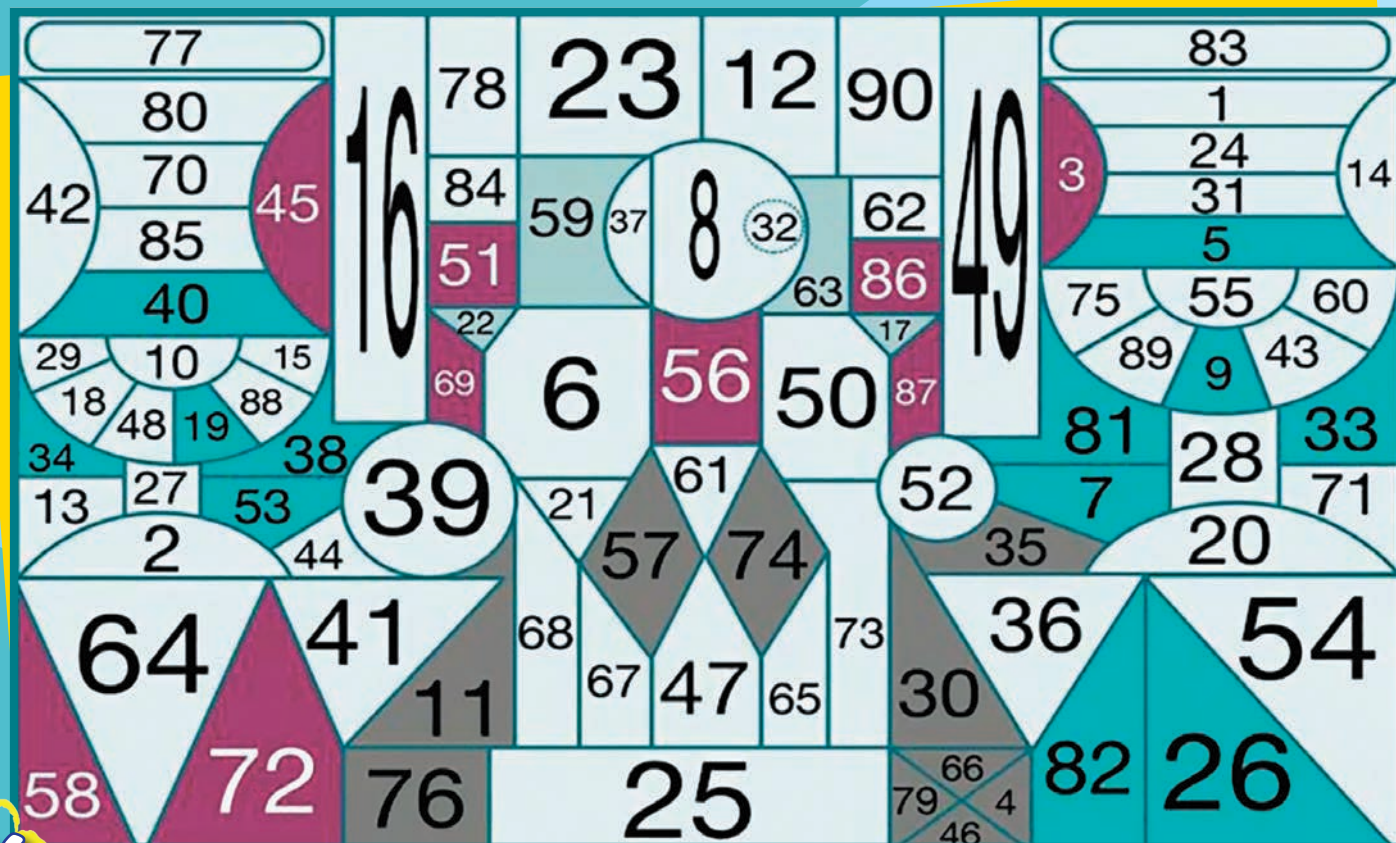

СПОСТЕРІГАЙ І ЗАПАМ'ЯТОВУЙ

Свою спостережливість ти можеш перевірити за цією таблицею. Знайди всі числа від 1 до 90. Зафіксуй час, який тобі знадобиться для цього.

Спостережливість – це вміння помічати серед усього, що тебе оточує, звичайні чи цікаві, важливі чи навіть неважливі деталі. Те, на що інші можуть не звернути увагу.

Якщо тобі знадобилося:

5-10 хвилин – відмінно, у тебе суперспостережливість;

10-15 хвилин – добре, у тебе непогана спостережливість;

15-20 хвилин – незадовільно, у тебе середня спостережливість;

20-25 хвилин – можливо, спробуєш ще раз?

Яким би не виявився твій результат – немає меж досконалості! Річ у тім, що спостережливість – це риса, яку можна й потрібно розвивати. Чому? Стаючи уважнішим до деталей, ти також навчаєшся мислити, швидше пізнавати іншу людину, ухвалювати правильні рішення. Саме спостережливість допомагала всім відомим детективам розкривати найзаплутаніші справи!

У розвитку спостережливості тобі допоможуть ТРИ прості вправи.

ДИВИСЯ Й ЗАПАМ'ЯТОВУЙ

Поклади перед собою найзвичайнісінький предмет: яблуко, книжку, кружку. Дивися на нього уважно, намагаючись запам'ятати кожен деталь: колір, форму, матеріал, подряпини... Заплющ очі й спробуй згадати всі особливості предмета. Потім розплющ очі і порівняй, чи точно все збереглося у твоїй пам'яті. Зроби це декілька разів, доки все не запам'ятаєш.

ЗАПАМ'ЯТАВ – НАМАЛЮЙ

Тепер, не дивлячись на предмет, намалюй його так, як тобі запам'яталося. Головне – згадай і відтвори всі деталі. Виконуючи ці дві вправи, можна навчитися запам'ятовувати найдрібніші деталі з першого разу!

ПЕРЕВІР СЕБЕ

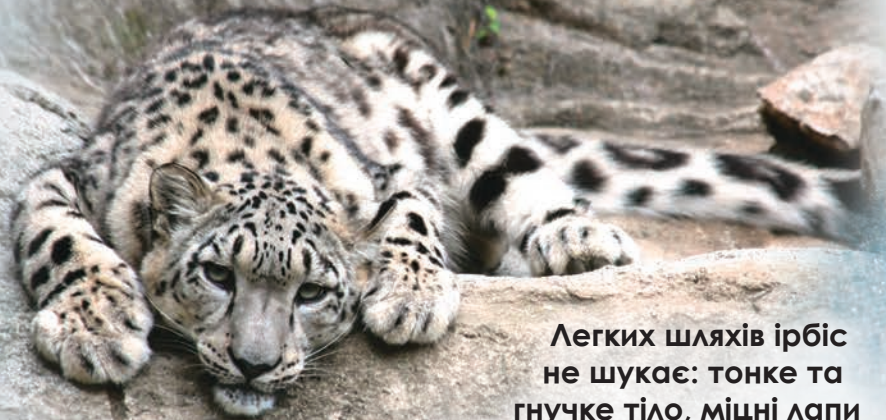
Візьми аркуш паперу й з голови склади перелік усіх предметів, розташованих у кімнаті. Тепер перевір, скільки предметів залишилися непоміченими. А ти ж дивишся на них багато разів на день! Є над чим попрацювати!

Здається, у яблука збоку була плямка...

ІРБІС

ВИСОКОГІРНИЙ

Сніжний барс, або ірбіс – це одна й та сама тварина, а через плями на хутрі її ще називають сніжним леопардом. Уже із самого імені стає зрозуміло, що мешкає цей звір високо в горах, часто серед снігів. Альпійські луки й гірські висоти від 1 000 до 5 400 метрів заввишки для нього – рідний дім.

Легких шляхів ірбіс не шукає: тонке та гнучке тіло, міцні лапи й довгий хвіст дозволяють

йому пересуватися і сніжними заметами, і найгострішими гребнями гір. Густе, товсте хутро й цупке підшерстя захищають від 50-градусних морозів, широкі лапи допомагають не провалюватися в сніг, а хутро між пальцями гріє й робить кроки майже нечутними. Усе передбачено для виживання та вдалого полювання, зокрема гострий зір і маскувальне забарвлення. Монголи мають рацію, називаючи його «господарем гір»!

Як **нічний мисливець**, інколи він виходить на пошуки здобичі ввечері під час сутінків. Барс намагається полювати біля водопоїв, терпеливо вичікуючи в засідці, доки гірські козли, барани, косулі чи інші звірі нап'ються й отяжіють. Тоді він стрибає зверху, вкладаючи в удар всю свою силу. Також він чатує на здобич у скелях, крадучись поміж високих каменів. А ще барс чудово полює на зайців, птахів та інших дрібних тварин. Словом, майстер «на всі лапи»!

Удень сніжні барси відпочивають у лігві, прогулюються урвищами чи гріються на сонечку. До слова, вони зовсім не вміють ричати, як інші коти-хижаки, зате муркають, як звичайні домашні кішечки.

Молоді ірбіси такі самі грайливі, як і всі кошенята: полюбляють бавитися й валятися в снігу. Часто вони, ніби на санчатах, з'їжджають на спині зі сніжних схилів, а внизу швидко перевертаються й падають у кучугуру на всі чотири лапи.

Сніжні барси – одинаки, тому майже нічого не відомо про те, як вони обирають собі пару. Кажуть тільки, що мама-ірбіс сама облаштовує житло й опікується дитинчатами. Малята народжуються невеличкими, але вже за кілька тижнів починають активно досліджувати незнайомий світ, а в два місяці гуляють довкола лігва. Потім місяців через три вони підуть на полювання разом із матір'ю, але юним барсам потрібно багато чого навчитися, тому самостійне життя вони почнуть не раніше ніж за рік.

За цей час молоді ірбіси зміцніють, навчаться вистежувати здобич, терпляче сидіти в засідці й стрибати на 10 метрів заввишки. Це висота триповерхового будинку! Справжні «сніжні ніндзі»!

Ірбіс любить їсти у своєму житлі. Здобич він несе додому, незважаючи на те що тягнути тяжку тушу в зубах через усі гори нелегко. У снігу й холоді м'ясо не псується, тому їжа завжди свіжа.

Дуже рідко, спустившись із гір, барс може забрести в лісову діброву. Можливо, йому цікаво, що там діється? Щоправда, ніхто особливо не поспішає з ним зустрітися. Дрібні звірі ховаються, лисиці й вовки обходять десятою дорогою, і навіть рисі незадоволено фиркають: навіщо їм суперник у лісі, навіть якщо й родич?

Сніжні барси нікого не бояться, окрім людини. Вони завжди намагаються її оминати й не нападають. Зате на отару барс напасти може, за це люди на нього й полюють, тому барсів стає дедалі менше. Найбільше їх залишилося в Китаї та Монголії. Там намагаються зберегти цього рідкісного й гарного звіра.

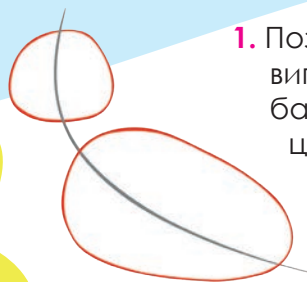
Уважно дотримуючись схеми, ти зможеш намалювати сніжного барса. Не тисни на олівець, щоб малюнок був охайним.

Малюємо БАРСА

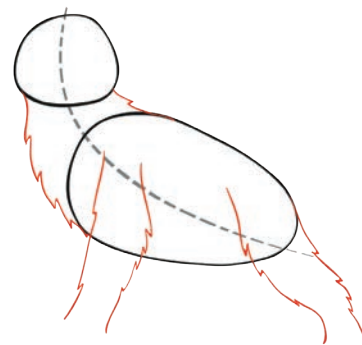
Він спритний, сильний, обережний,
Такий собі «господар гір».
Живе в засніжених висотах
І ходить, як поважний кіт.

Він, наче леопард, плямистий.
Його порода – сніжний барс.
На рись не схожий навіть близько:
І профіль інший, і анфас!

Ступає він майже беззвучно,
Не чути зовсім снігу рип.
Це – ірбіс, барс, мисливець влучний,
Або ж простіше –
«сніжний кіт».

1. Познач олівцем вигин тіла сніжного барса. Розмісти на цій осі два овали – голову і тулуб звіра.

2. Намалюй лінії шиї й познач лінії лап. Зайві лінії зітри.

3. Намалюй морду й познач лінії двох інших лап.

5. Домалюй хутро на животі й плями, як показано на малюнку.

4. Домалюй вуса, пальці та хвіст барса.

Сирковий **ОМЛЕТ**

- 1.** Виклади сир у миску й розімни його виделкою.
- 2.** До сиру додай два курячих яйця й добре перемішай виделкою до однорідної консистенції.
- 3.** Додай нарізану зелену цибулю, зелень, сіль за смаком і перемішай.
- 4.** Форму для мікрохвильової печі змасти олією й виклади в неї сиркову масу. Постав у мікрохвильову піч на 3-4 хвилини за потужності 850 Вт.

Виклади в тарілку, коли страва трохи охолоне. Прикрась скибками помідора й зеленню. Готово!

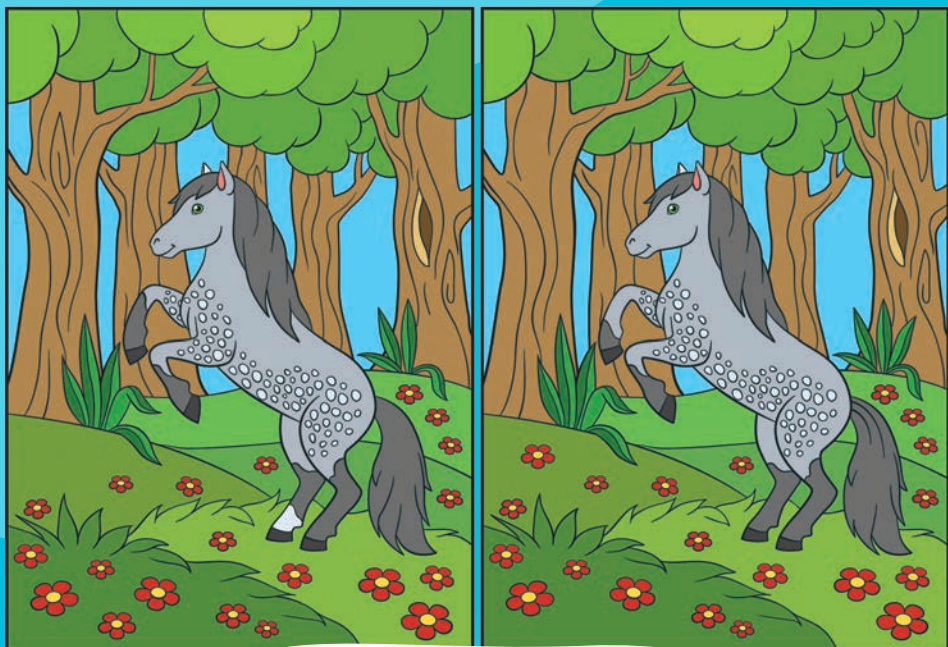

Тобі знадобляться:

- 130 г сиру;
- два яйця;
- зелена цибуля;
- зелень;
- сіль;
- помідор.

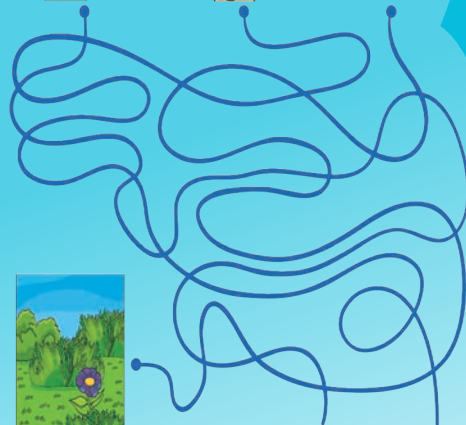

Смачного!

Відшукай 12 відмінностей.

Хто з тварин опиниться на галявині?

Знайди
відповідну
тінь.

ЛАБІРИНТ

Знайди відсутній елемент.

Допоможи друзям дійти до табору лабіринтом.

На малюнку серед коней загубився віслук. Відшукай його.

Відповіді:

с. 13: 1-7, 2-4, 3-5, 6-8;
с. 22: коричнева тінь; ко-
рова; третій елемент.

УВАГА!

Замовити наші журнали «Дружболандія» ви можете, написавши листа на e-mail: dzherelo@ukr.net, а також зателефонувавши за номером **0 800 30 20 20**.

Дивися **дитячі програми** «Дружболандія» на сайті:

TV.NOPE.UA

SKYPHONE

Журнал для підлітків
10-15 років

Завжди
на зв'язку!

Подружися
зі «Скайфоном»!

Пристроїв чимало є на світі,
Знають їх дорослі й навіть діти.
І смартфони, і айфони...
Надійшла пора «Скайфону»!
Стильний і доступний він,
Ніби з Неба тобі дзвін.
До зв'язку із Небесами
Закликає нас із вами!
У життєвий марафон
Вирушай разом з SKYPHONE!

**Побувай з
нами там, де
ти не був!**

**Тебе
очікують неза-
бутні пригоди
в пошуках
головного!**

в наступному
номері:

подорож
до Хорватії

Якщо ви бажаєте переказати кошти на розвиток журналу, ви можете зробити це через банк.

Наші реквізити:

Отримувач: УКУ АСД
Код ЄДРПОУ 19350731
IBAN: UA75380805 00000000
26006149457
МФО 380805
Банк: ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» у м. Києві
Призначення платежу:
добровільні пожертви.

Відповідальний за випуск: директор видавництва «Джерело життя» Василь Джулай
Головний редактор видавництва: Лариса Качмар
Випусковий редактор: Олена Мехоношина
Відповідальний редактор: Людмила Поправкіна
Переклад: Олена Мехоношина

Редагування, коректура:
Ганна Борисовська, Юлія Лунгу
Дизайн і верстка: Ганна Рафес
Автор текстів: Олена Поправкіна
Відповідальна за друк:
Тамара Грицюк

Християнське видавництво «Джерело життя»
Адреса: 04071, г. Київ,
вул. Лук'янівська, 9/10-А
e-mail: dzherelo@ukr.net;
тел.: (044) 428 - 84 - 38